

ת"פ 26613/09 - יוסף צאלח נגד מדינת ישראל

בית משפט השלום בתל אביב - יפו

ת"פ 21-09-2026 מדינת ישראל נ' צאלח(עוצר)

לפני כבוד השופט שמאי בקר
ה牒בוקש:
יוסף צאלח
(הנאשם)
נגד
מדינת ישראל
המשיבה:
(המאשימה)

ב"כ המ牒בוקש: עו"ד דן באומן, סנג'ץ
ב"כ המשיבה: עו"ד צוריאל שגב, תביעות ת"א

הכלות

רקע עובדתי

1. נגד הנאשם (להלן: המ牒בוקש, או הנאשם) הוגש כתוב אישום המיחס לו, בין היתר, ביצוע עבירה של התפרצויות לדירות מגורים בכדי לבצע עבירה, לפי סעיף 406 (ב) לחוק העונשין, תשל"ז-1977.

2. ביום 9.1.2022 הגיע הנאשם בקשה לקבלת חומר証據 קירה לפי סעיף 74 (ב) לחוק סדר הדין הפלילי (נוסח משולב), תשמ"ב-1982 (להלן: חוק סדר הדין הפלילי) [1], במסגרתה ביקש כי המאשימה תעבור אליו את "כל הנהלים והנהניות הנוגעות לאיסוף ראיות טבעיות אצבע, העברתן, שימורן, תיעודן, השוואתן, הן ביחס לטכנאי הזיהוי הפלילי והן ביחס להליכי הבדיקה וההשוואה במעבדת מז"פ (להלן: הבקשה, ו- הנהלים)".

ההגנה טענה בבקשתה, כי "נהלים והנהניות אלו הן רלוונטיות ביותר וחינויות להגנה לצורך בוחנה ביקורתית של הליכי איסוף ראיות שימורן, העתקתן השוואתם ואופן כתיבת חוות הדעת"; ההגנה הדגישה כי האישום העיקרי העיקרי המיחס למ牒בוקש הוא התפרצויות לדירה, והראה היחידה הקושרת אותו לכואורה אל ביצוע העבירה היא זיהוי טבעת כף יד על חלון הדירה הנפרצת.

3. המשיבה התנגדה לבקשתה, וטענה כי "הפסיקה קובעת מפורשות כי אין להעbir הנחיות פנימיות ללא הוכחת רלוונטיות..."; היא הוסיפה עוד, כי ההגנה לא פירטה, ولو באופן "שטחי", מה הוא הקשר בין חשיפת הנהלים המ牒בוקשים לבין הגנת הנאשם.

.4. בדיעו שהתקיים ביום 17.2.2022 בבקשת ההגנה כי הבסיס המשפטי של הבקשה יהא סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, ולא סעיף 74 (ב), כפי שנכתב בתחילתה.

.5. ביום 6.4.2022 קבעתי בהחלטה, כי - "בהתאם לרוח הפסקה בכון דא - בש"פ 3524/3524 בלאי, ולבש"פ 12/6717 אהרון, אני קובע כי על מנת לחשוף נاهלי עבודה חסויים או פנימיים יש להציג עלי כשל או על טענה ספציפית בנדון; ראו גם בע"ח (חי) 20-06-32665 בעניין רונאל, סעיף 9 להחלטה. ראשית חוכמה, איפוא, יש לשמעו לחקור את מומחה המז"פ מטעם המאשימה, במסגרת הליך הוכחות. נמצא כשל (ולו קרוב לכך) או תיטען טענה ספציפית, קונקרטית - אז תבחן הבקשה לחשוף נוהל או חלק ממנו, בהתאם להוראת סעיף 108 לחסד"פ".

.6. ביום 8.5.2022 העיד בבית המשפט רב פקד איתי בן שמעון, מומחה מטעם המחלקה לזיהוי פלילי, עורך חוות הדעת ביחס לטביעות האצבע בתיק דנא (להלן: המומחה, או בן שמעון); בסיום עדותו, חזר ב"כ הנאשם על עתירתו לקבל לידי את הנהלים, כך:

"התיק זה הגשתי בקשה לפי ס' 74, קיבל את נוהל העבודה לפי המומחה מבצע את השוואות ט"א. אני ביקשתי לקבל את הנהלים ואדוני קבע שעזה יחולט במהלך עדות העד... חקרו את העד כמיטב יכולתי לגבי שיטות העבודה שלו והוא השיב מה שהסביר. אני סבור עדין **שבמסגרת סיכומיי אני יכול להראות שפרוטוקול העבודה שלו הוא לא הולם את הדרישות שנקבעו בפורומים בינלאומיים** **כאלה ואחרים ואני רוצה לעורר תהיות לגבי שיטת העבודה** **בלי קשר לשאלת האם דבק בה (פגם) או לא[2]**. במסגרת הניסיון להראות **שבתחום זה יש אחויז טעות** ואני חוזר ומבקש שבייהם"ש יורה לעד להבהיר לי את הנהלים שהוא הביא".

.7. דחיתי את בקשה ההגנה, כדלקמן:

"במשך ההחלטה מיום 6.4.22 בעניין נהלי עבודה חסויים ופנימיים של המז"פ, ולאחר עתירתו של הסגנון המלמד דלעיל, שאמր בהגנותו כי הוא רוצה להראות שפרוטוקול העבודה לא עולה עם דרישות של פורומים בינלאומיים כאלה ואחרים, הרי שבהתאם להלכות בית המשפט העליון עליו עמדתי בהחלטתי הקודמת, לא הצבעה ההגנה על כשל או על טענה ספציפית שבה נפל פגם בעבודתו של מומחה המז"פ, ועל כן אני מקבל את בקשתו בעניין חשיפת נהלי העבודה.

למען ההגנות יצוין, כי הנקודה היחידה לגבי התעורר סימן שאלת נעה והסביר על ידי מפקד המז"פ שנכח בדיון, אשר אליו פנה בית המשפט בשאלת, מיזמתו, לנוכח אותה תריהה, ניתנה תשובה על ידי מפקד המז"פ; **אם התשובה טובאה או מנicha את הדעת - אקבע בהמשך, אולם לגופו של עניין, אין בחשיפת הנהל, שגם אם יקבע שיש בו משום פגם, כדי לתורום או לקדם את הטענה של ההגנה בנושא, ועל כן כאמור איני מקבל את הבקשה לחשיפת הנהלים של המז"פ**.

.8. ביום 12.5.2022 הגישה ההגנה "בקשה לעיון חוזר בהחלטה בעניין בקשה ההגנה לקבל נהלי עבודה של עמוד 2

מעבדת השוואת ט"א בمز"פ"; לשיטה, המבוקש אינו חייב להצביע על כשל או על טענה ספציפית על מנת לעמוד בתנאי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, ו - "למעלה מן הצורך", לגישה, הפנתה את בית המשפט למאה שהיא חשבה שמדובר ב"עובדות מטרידות" המצדיקות העברת הנהלים לעוניה: "המומחה לא תיעד בשום צורה את תהליך העבודה, למעשה התיעוד היחיד הקיים לעובdotו הוא מסקנת הבדיקה 'זהה לכך יד שמאל לישוף צאלח עדנא' המופיע בתקן 3"; "המומחה לא סימן בזמן אמיתי או אף בדיעד את נקודות השוואת"; "המומחה לא שוחרר על דוקן העדים את תהליך השוואת ולא הראה לבית המשפט ولو נקודת השוואת זהה אחת". הגנה הוסיפה כי - "... בדיקה צזו, המתרכשת כולה בראשו של הבודק, מבלי שיבוצע שום תיעוד, שום רישום, המשקף את תהליך, היא בעיתית וגם לא מאפשרת למומחה אחר לבדוק את עובdot המומחה הראשון. הליך 'מדעי' שלבי השונים אינם ברורים, הם סובייקטיביים, ולא ניתנים לתיעוד ולשחרור - אינו עונה על ההגדרה של דבר 'מדעי'... המומחה טען כי 'כך הוכשרתי לעשו' כלומר הוא לשיטתו דבר בפרוטוקול העובdot הנדרש".

9. המשיבה התנגדה לבקשת "לעון חוזר", וטענה כי ממילא אין כל מקור חוקי להגשתה. המשיבה הוסיפה, כי הגנה לא הוכיחה את נחיצות חסיפות הנהלים במקורה דנא, כתבה כי - "כל שעשתה הגנה, לכל היותר, הוא להגיש מאמרם אודות הרשותות שווה שmobosotot ט"א... אין שום הסבר כיצד הדבר מישם בתיק שלנו והצפיה היא כי עצם קיום המאמרים ייצור ספק בעובdot המז"פ בכל הארץ... זהוי צפיה מופרכת וחסרת בסיס". המשיבה הטעימה עוד, כי - "כל שרצתה הגנה לתקוף את אופן שחרור וכן את עניין הסימונים הייתה עשו כן בחקירתה הנגדית שעמדה לרשותה. למשל הייתה מבקשת מהמומחה להציג כיצד משווה וכן שישמן את הנקודות אותן זהה לעון בית המשפט... ואז הייתה נבחנת עובdotו... ככל שההגנה מעוניינת לאחוז בטענה זו - זהוי טענה לסייעים בטח שלא צזו המძיקה חסיפות הנהלים".

אין בסיס לקבלת הבקשה לעון חוזר

10. שאלת הסמכות: אמנם, צודקת המשיבה, והגנה לא הצביעה על כל מקור חוקי לסמכות בית המשפט לדון בבקשת לעון חוזר ביחס להחלטה לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי.

ברם, נוכח טיבו של סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, וחשיבותה של השמירה על זכותו של הנאשם להליך הוגן, יש גם יש בבית המשפט סמכות לעון חדש בהחלטה שננטנה על ידו בנדון. להמחשת הדברים, ראו החלטת בית משפט השלום בירושלים, במסגרת ת"פ (י-ט) 31377-10-16 **מדינת ישראל נ' אשבל** (14.1.2020), ואף את קביעת בית המשפט העליון במסגרת בג"ץ 4318/95 **מדינת ישראל נ' השופט פיזם** (29.8.1995):

"נוסיף עוד כי השופט המלמד טרם דן בבקשת שהגישה לפני המדינה לעון חוזר בהחלטתו. וכיון שמדובר בהחלטת בגיןם, אך מובן הוא כי בידי השופט המלמד לשוב ולעון בהחלטתו ובמשמעותה, ואין הוא כבול אליה".

וראו בנוסף, לענן זה, רק לדוגמה, את ההחלטה בית המשפט המחוזי בתל אביב מיום 21.9.2006 במסגרת תפ"ח (מחוזי ת"א) 1120/04 **מדינת ישראל נ' אוחנה** (21.9.2006), שם חזר בית המשפט המחוזי על קביעת בית המשפט העליון

בעניין פיזם, אך הצביע על מספר עילות שעליין להתקיים בבקשתה מסוג זה:

"מדובר למשעה בבקשתה לעיון חוזר בהחלטות שנဏנו על ידנו, במסגרת ניהולו של משפט מורכב וקשה, יש להתייחס בבקשתה באופן זה. דומה, כי אין זה הגיוני ששפוט לא יוכל לתקן החלטה שננתן, במידה אוינה נכונה או ראייה. על אחת כמה וכמה אם מדובר בהחלטה פרוצדורלית. הדבר מעוגן, ללא ספק, בסמכותו הטעובה של בית המשפט לנוהל את המשפט באופן הטוב ביותר, וכך וומר בהליך הפלילי, אשר החתירה לאמת הנה אחת ממטרותיו העיקריות.

...

יחד עם זאת, נבקש לחזק מספר היבטים. ראשית, אם אכן מדובר בمعنى ערעור על החלטתנו, הרי לא לנו הסמכות לדין בו, משום שאין ניתן לערער בפני אותה ההחלטה. שנית, על מנת שנתקבל את הבקשתה לעיון חוזר, על המבקשת להצביע על אחד מלאה: כי שגינו בהחלטותינו הקודמות, או שלא הוצאה בפנינו התמונה המלאה, או שהשתנו הנסיבות - שרי גם לערך של סופיות ההחלטה השיפוטית יש לתמך משקל ראוי.

אמור מעתה: הבקשתה לעיון חוזר מותרת מבינה פרוצדורלית, אולם מן הראיי כי לשם ניהול התקין והיעיל של הדיון, לא תוגנסה בבקשתות רבות מסוג זה, ללא שתתבססה על בסיסイトן".

11. במקורה דנא, צודקת הנסיבות, ההגנה לא פירטה מדוע ה"עובדות המטדיות" שעלו בבקשתה לעיון חוזר, לא נתענו על ידה בדיון ביום 8.5.2022; עם זאת, נוכח אינטראס השמירה על זכותו של הנאשם להליך הוגן, ומתוך שאיפה לצמצם פערו הכוחות בין הנסיבות להגנה, החלטתי לדון לגופו של עניין בבקשתה. אולם, הגם שכך, הרי שלאחר שקיים מחדש מחדש של החלטתי מיום 8.5.2022, בהיבט המהותי, לא ראייתי לקבל את הבקשתה ולשנות מההחלטה הקודמת, כאמור להלן.

12. במסגרת בש"פ 3524/18 **מדינת ישראל נ' בלאי** (30.5.2018) קבע בית המשפט העליון כי "הנסיבות עובדה לחיפוי והשווואה של טביעות אצבע", של המחלקה לזרוי פלילי, אין מהוות "חומר חקירה", ולא חלה על המדינה, במקרה שם, חובה להציגו לעיונו של המשיב. בית המשפט העליון אף קבע, למללה מן הצורך, כי **שוכנע שחשיפת הנחות ההשוואה תפגע באינטראס ציבורי חשוב**.

13. בבחינת העברת הנלים, לפי סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי, על בית המשפט לשקל את הרלוונטיות שלהם במקורה הספציפי, את הערך הראייתי שבמהלך זה, והוא נדרש לעורר איזון בין חשיפת החומר המבוקש, לבין שמירה על אינטראס אחרים (ראו למשל, לעניין זה, את קביעת בית המשפט העליון בעניין בש"פ 9322/99 **מסארווה נ' מדינת ישראל** (6.2.2000) [3]).

14. ומן הכלל אל הפרט. במקורה דנא, המידע הקונקרטי אליו הפנתה ההגנה (בקשתה לעיון חוזר, להבדיל מבקשתה הקודמת בעניין חשיפת הנלים), אותו "עובדות מטדיות", לשיטתה, כלל לא העלו את הצורך לעיון בנלים, אפילו לא על ידי בית המשפט לבדו (בمعد צד אחד), לא כל שכן להעירים לעיינה, כמווסבר להלן).

15. העדר תיעוד וסימון בתהליך העבודה של המומחה: המומחה הסביר בפיורט, בעדותו בבית המשפט, כי השוואת המעתק הרלוונטי מהזירה אל מול טבعت כף ידו של הנאשם "נעשתה באופן ידני וכשאנו בדקתי אני בחן, אני רואה שהה מטאים זהה... זה נעשה בראש ולא במחשב. זו עבודה ידנית"; "התהליך ההשוואה נעשה באופן ידני, אין לנו סימוכין מודפסים אך יש את המסקנות שלי בת/3 שהוגש לבית המשפט"; "בטבעת אצבע הבדיקה נעשית באופן ידני עם הראש וכן הוכשרתי לעשות. זו העבודה שלנו".

המומחה בן שמעון אף הסביר לבית המשפט בעדותו את הטעם להיעדר סימון על גבי המעתק בזמן אמיתי, והטעים כי "זה היתרון, היא (מי שבודקת ובוחנת את קביעותיו - ש.ב.) צריכה להגיע למסקנה בלי קשר למה שאני הגעתו, זה היתרון שאחננו לא מושפעים מסימון הנקיות שאני סימנתי למיליל. כך לא סימנתי כלום ומיליל מגיעה למסקנה באופן עצמאי".

16. עולה מהאמור, כי העדר סימון המומחה על גבי המעתק הרלוונטי בזמן אמיתי נומך והואסביר על ידו (ambilי להתייחס כרגע לטיב או תוכן ההסבר), והחשוב לענינו, בהיבט של בקשה זו - **אין** מדובר בטיעות או בחריגה לכואורה מנוהל או הנחיה.

ראו גם, למעלה מהצורך, את דברי ראש מעבדת המז"פ שנכח באולם בית המשפט, סנ"ץ מאיר דוקן, אשר השיב לשאלות בית המשפט בעניין זה, כך:

"אם אין מקום בתיק עבודה, ولو בתיקיה נפרדת או במקום אחר שונה, לשני המסתמכים אותם רואה הבודק לנגד עיניו ועליהם הוא רושם את התאמות בין המעתק בזירה לבין הטופס של החשוד שנעצר (העד דבר על חשש מפני הטיה של מי שיבדק את הבודק) מшиб ראש המעבדה כך:

הנושא מוכר לנו, הבעיות ברורה. זה כרגע נמצא בדיון ודברים בין מז"פ לבין חטיבת התביעות והפרקליות כדי להציג להסכמה לאיזה נפח של מסמכים תוכל המעבדה לעמוד מבלתי שתיפגע ייעולותה. אני מסביר - במידה ויחלט שהה אוטו סימון יקבע לגבי כל טבעת אצבע, אנו לא נוכל להוציא חוות דעת ועצורים ישחררו הביתה. אנו כרגע מבקשים שזו תהיה טביעה אחת ואوها אנו נסמן.

אני אוסיף העראה **שההתהליך היחיד שלא מסומן**, שני התהליכיים הקודמים של שני הבודקים הקודמים כן שמורים ונמצאים אצלנו וניתן לשזרור אותם. **רק כותב חוו"ד, שעבוד עם החומר המקורי, מסיבה זו לא יכול לסמן עליה.** מדובר במסמכים קטנטנים בגודל של מ"מ ולכן עושים את ההגדלה. כל החלטה שיוצאת מהמעבדה יש בה דבל צ'ק, כדי להוריד לפחות את אחוז הטיעות, שתמיד תהיה עין שנייה שהיא יותר מקטועית".

17. אשר להעדר שחזור הליך ההשוואה על דוקן העדים, הרי שהמומחה דוקא הציע להדגים כיצד זו בוצעה, אך לא נדרש לעשות כן על ידי ההגנה:

"ש. נכון שהכנת חוות דעתך אתה על הגדרה של ט"א של הזירה אל מול הגדרה של ט"א של החשוד?

ת. שוב, לא נכון. אני במצבי השווה על סמך המעתקים המקוריים אל מול טופס בגודל של אחד לאחד, ואני יכול להראות בדיקות אחרות את ההשווה. אני יכול להציגם.

ש. אני מציג מסמך טופס טבעי כפ' יד מתוך המאגר, של הנאשם. רואים שזו הגדלה.

ת. הגדלה נערכה על ידי במעמד הכתנת חוות הדעת, על מנת שאוכל להציג מהי נקודת אפיון וכיוצא הגעתו למסקנה אך היא איננה העבודה שבמצבי על מנת להגיע למסקנה של זהותה בין הטבעה מזירת העבירה לבין החשוד שמנוחה בפנינו. זה כלי המראה בלבד לבירור המשפט כפי שרשום על הטופס עצמו".

18. הנה כי כן, מעדות המומחה עולה, כי הידר הסימן או התיעוד על גבי המעתיק המקורי, זה שהוביל למסקנת חוות הדעת - לא חרג, על פני הדברים, מנהל או הנחיה, ולא נפל כל פגם בעבודתו בהיבט זה; אדרבא, המומחה העיד כי זהה שיטת העבודה המקובלת במחלקה לזהות פלילי, וכך ניתן היה להבין גם מאישורו, ولو מכך, של מעבדה כי פקדו עבד על פי הנוהל.

19. בנסיבות אלה, שוכנעתי כי אין בחשיפת נהלי והנחיות המחלקה לזהות פלילי כדי לסייע להגנת הנאשם במקרה כאן. טענות ההגנה עומדות לה, **נגד ההנחיות הקיימות**, אשר לפיהן פועל המומחה ועליהם העיד; אין כל צורך בעינוי בהנחיות, שכן על פני הדברים לא סטה מהן המומחה, כמלוא הנימה, **ואם קיימת בעיה משפטית, ראויית או פורניצית** - היא נטוועה בהתנהלות המומחה, אם בכלל, כאמור.

20. יודגש, איפוא, כי אין בהחלטתי זו, הדוחה את בקשה הגנה, כדי להביע כל עמדה, לא גושפנקא, ולא להפר, ביחס לתוכן עדותו של המומחה או לטיב ממצאי חוות דעתו ולמשקל שיש לייחס לה; כל אלו ידונו בשלב הכרעת הדין, על פי הדין והפסיקה.

סוף דבר, הבקשה לעיון חוזר נדחתת.

ניתנה היום, כ"ג אייר תשפ"ב, 24 במאי 2022, בהעדר הצדדים.

[1] ההגנה הוסיפה גם "השלמת טיעון" ביום 23.1.2022.

[2] כל ההדגשות בציטוטים המובאים בהחלטה זו – הם שלי, ואינם מופיעים במקור – ש.ב.

[3] ראו גם את קביעה בית המשפט העליון בעניין ע"פ 3600/18 פלוני נ' מדינת ישראל (20.6.2019): "ניתן לחשב על מספר טעמים שעומדים בבסיסה של בחירה זו של המוחקק, לפיו המותב שדן בתיק העיקרי ישמש כבית' גם לדין מכוח סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי. ראשית, כמו שמכיר את התקיק, הזכות של המותב הדן בו לנוט בתוכו ולקבוע ממצאים בדבר רלוונטיות החומריים המבוקשים היא בהכרח טוביה יותר מזו של שופט תורן שאינו מצוי בהליך. לנוכח הצורך לאזן בין הרלוונטיות הנטענת לבין אינטרסים וזכויות של צדדים שלישיים – חשיבותו של יתרון זה היא רבה. לא בכדי עמדה ההחלטה על היתרונו הגלום בכך שבנסיבות שעוניין עיון בחומריים חסויים בידי מטפלים (כגון פסיכולוגים, רופאים ועובדים סוציאליים) ידונו בגדרו של סעיף 108 לחוק סדר הדין הפלילי בפני המותב הדן בתיק ... הטעם לכך הוא **מניעת שימוש בבקשת לקבלת חומרים כאמור למען מסע דין, שלא מונה ביטודו כל מידע קונקרטי בעל רלוונטיות לתיק**, אך כרוך בו פוטנציאל פגעה רב במתלונות. בכלל, המותב שדן בתיק העיקרי מצוי בידיו הדרושים כדי לקבל את החלטות המטיביות בקשר לכך".